

Norsk Ornitologisk Forening avd Sør Trøndelag (NOF)

Pb 139, 7401 Trondheim

e-post: lonot@online.no internett: www.birdlife.no tlf: 911 06808

Sør Trøndelag Fylkeskommune
Erling Skakkes gate 14, Fylkeshuset
7004 TRONDHEIM

Deres ref.

Deres kontaktperson

Vår ref.

Vår kontaktperson
Lorentz Noteng

Dato
4. april 2008

Uttalelse til utkast ”Fylkesplan vindkraft”

Innledning

Vi viser til forslag om ”Fylkesplan vindkraft”: Del I, Del II og innstilling / vedtak i fylkesutvalget.

Norsk Ornitologisk Forening avd Sør Trøndelag (NOF) har i sin vurdering av fylkesplanen valgt å fokusere vesentligst på naturmiljø, og da naturlig nok særlig på de forhold/problemstillinger som berører fugl.

Ut ifra de negative erfaringene fra allerede utbygde vindkraftanlegg og kraftlinjer i Norge og utlandet, samt grunnleggende konflikter med nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser, må Norsk Ornitologisk Forening konstatere at den tillit vi i utgangspunktet hadde til de uttrykte målsetningene om at det skulle legges stor vekt på miljøhensyn i disse sakene, har vist seg fullstendig grunnløs. Konesjonen for vindkraftutbygging på Smøla fjerner ethvert stempel på disse vindkraftplanene som miljøvennlige.

Fysiske inngrep og endret arealbruk er en av de absolutt største årsakene til at mange fuglearter nå er truet av utryddelse. Summen av mange inngrep som alene synes relativt ubetydelige, utgjør en snikende fare for mange av fugleartene. Artene forsvinner ikke umiddelbart, men over tid svekkes livsgrunnlaget, til artene til slutt forsvinner. Denne erkjennelsen må innebære at vi øker oppmerksomheten mot sum-konsekvenser av inngrep som hver for seg fremstår som relativt ubetydelige. **Intakt natur er en endelig ressurss – som det ikke kan bli mer av!**

Svært mange vindkraftverk med tilhørende kraftledninger planlegges bygd eller er under utbygging i Midt-Norge, og samlet sett er dette å anse som det største naturinngrep og miljøeksperiment som er planlagt utført i Norge. De planlagte inngrepene vil resultere i fragmentering av leve- og funksjonsområder både for rødlistede- og ”vanlige” fuglearter. Konsekvensene vil være utslagsgivende i en regional, nasjonal og i ytterste konsekvens også internasjonal skala.

NOF mener derfor at det eneste riktige alternativet er å avvente ytterligere utbygging av vindkraft i Midt-Norge, til man får undersøkt effekter og konsekvenser av de allerede utbygde og konsesjonsgitte anleggene. Altså konkluderer NOF her med at alternativ A i utkastet til Fylkesplan for vindkraft må velges.

Hvordan er situasjon for fuglene i 2008?

- ✓ 78 av 248 norske fuglearter som er konstatert hekkende i Norge, står nå oppført på den norske rødlista. Dette betyr at 31% av alle norske fuglearter er truet av å dø ut
- ✓ Bestander av enkelte "vanlige" arter er redusert med opptil 90% på noen få tiår. Spesielt gjelder dette flere sjøfuglarter. Den "vanlige" stæren er en annen art hvor bestanden i Europa er redusert med opptil 50%.

Årsakene er:

- ✓ Overvintringsområdene i Europa og Afrika for flere norske hekkfugler er ødelagt av habitatendringer og menneskelig påvirkning
- ✓ Rasteområdene for trekkende fugl blir ødelagt ved at våtmarker dreneres og dyrkes opp. Dette ikke bare i utlandet – i Norge er det feks kun et fåtall inntakte elvedeltaer tilbake. De aller fleste er i dag utbygd til industriområder (for eksempel Orkdal og Ørin)
- ✓ Trekkruiter for fugl blir fylt med barrierer som kraftlinjer, vindturbiner, oljeinstallasjoner mm.
- ✓ Hekkeområder blir ødelagt av infrastruktur som hyttebygging, kraftledninger etc
- ✓ Menneskeheten presser eksistensgrunnlaget for flere av fugleartene til det ytterste med sin hensynsløse arealpolitikk hvor raste-, trekk- og hekkområder ødelegges i stor stil. Fuglene blir drevet fra skanse til skanse da man ikke evner å ta vare på verken hekke- og trekkområdene i nord, eller raste- og overvintringsområden i sør.

De seneste 50 årene har menneskene endret økosystemene raskere og mer ekstremt enn i noen annen sammenlignbar periode i menneskenes historie. Biologisk mangfold går i dag tapt i et tempo som bare kan sammenlignes med det som tidligere har skjedd ved globale naturkatastrofer og brå klimavekslinger. *Når det gjelder fugler, står 1186 av alle verdens fuglearter (omtrent 12%) i fare for å bli utryddet i nær framtid pga ødeleggelse av arters leveområder!* (kilde: Birdlife.org).

Den største trusselen for norske fuglearter er ikke klimaendringer – men endring av arealbruk og ødeleggelse av fuglenes funksjonsområder!

Det er påfallende at denne bit for bit utbyggingen av fuglenes leveområder, som har vært grunnlaget for deres eksistens gjennom millioner av år, nå ødelegges i stor skala på grunn av menneskelig aktivitet. Tapet av en art er irreversibelt, og kan ikke rettes opp. Det er på tide å innse at tiden er inne for å stanse denne ødeleggelsen av fuglenes leveområder!

Effekt av sumvirkninger

Konsekvenser for biologisk mangfold som følge av historiens største naturinngrep langs trøndelagskysten, omtales i utkast til "Fylkesplan vindkraft" på tynt og generelt basis over ca 3 sider. Konsekvensene er også, bevist, valgt å ta utgangspunkt i eksisterende kunnskap om naturverdier. Hvis dette skal danne grunnlaget for at disse enorme naturområder skal raseres, vil NOF omtale dette som useriøst - og lovstridig. Utredningsplikten som pålegges iht forvaltningsloven er på ingen måte oppfylt i dette forslaget.

De samlede konsekvensene som utkast til Fylkesplan for vindkraft presenterer, anser vi som så usikre, og vurdert som så kritiske, at det er påkrevd en konsekvensutredning som viser sumeffektene for hele planen sett under ett.

I høringsutkast til "Veileder for regionale planer for vindkraft" av 18.06.2007 utarbeidet av Olje- og Energidepartementet og Miljøverndepartementet, er sumvirkninger definert på følgende måte:

- *De samlede konsekvenser av flere vindkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område, eller*
- *de systematiske virkninger vindkraftanlegg har på et tema, for eksempel en art eller en naturtype, innen et større geografisk område.*

I forskrift om konsekvensutredninger av 01.04.05 står det videre i vedlegg II pkt e):

"Når flere utbyggingstiltak i et område samlet kan få vesentlige virkninger skal tiltakets kumulative karakter i forhold til andre gjennomførte og planlagte tiltak i tiltakets influensområde vurderes."

NOF mener at utkast til Fylkesplan vindkraft, på bakgrunn av veileder fra OED og MD samt forskrift til KU, innlysende må medføre at det må *gjennomføres utredninger som synliggjør hvilke sumeffekter vindkraftverkene med tilhørende ledningsnett i dette forslaget vil ha på enkelte fuglearter i et regionalt og nasjonalt perspektiv.*

I forbindelse med vindkraft- og kraftledningsplaner i fylket, har NOF flere ganger påpekt store mangler med kunnskapsgrunnlaget som KU'ene baseres på. Det tas konsekvent utgangspunkt i eksisterende kunnskap. Manglende oppdatert kunnskap om viktige funksjonsområder for truede eller sårbare fuglearter, samt manglende utredninger av sumeffekter, medfører at verken energi- og planmyndigheter har tilstrekkelig kunnskap om hvordan de planlagte kraftverkene med tilhørende kraftledninger påvirker truede og sårbare arter i vår region. Følgelig kan ikke utredningsplikten sies å være oppfylt.

Isolerte vurderinger av betydningen av enkelt inngrep i naturen ansees som en trussel mot å få ivaretatt det biologiske mangfoldet og gjennomført en bærekraftig ressursforvaltning. Over tid vil slike inngrep skape en fragmenteringsprosess som ødelegger leve- og hekkeområdene for flere fuglearter.

Direktoratet for Naturforvaltning har påpekt at *"konfliktene rundt enkelte av de planlagte vindkraftanleggene har vist at utslippsfrihet alene ikke er nok til å kunne klassifisere et vindkraftanlegg som miljøvennlig"*, og i høringsuttalelsen til Frøya vindkraftanlegg sier DN at *"den samlede utbyggingen i regionen har foregått gjennom behandling av søknader for ett og ett anlegg. Hele denne kyststrekningen er nå i ferd med å skifte karakter og identitet, fra småskala kystlandbruk til et landskap preget av vindmøller. Situasjonen er resultatet av at man har manglet en nasjonal arealpolitikk for vindkraftutbygging, og man har således verken fått prioritert fram de beste prosjektene eller vurdert sumvirkninger innenfor regionen"*.

Poenget her er at det nettopp er den planløse "ett anlegg om gangen" behandlingen som resulterer i at den siste rest av inngrepsfri natur i Norge går tapt. Det er også denne planløsheten som nå truer bestandene av rødlistede fuglearter, og spesielt den sterkt truede hubroen.

NOF krever at det fremlegges hvilke sumeffekter vindkraftverkene i de foreslåtte områdene, med tilhørende kraftledningsnett, vil ha på enkelte fuglearter i et regionalt og nasjonalt perspektiv. Videre kreves det at sumvirkningene skal vurderes på bakgrunn på oppdatert kunnskap om områdenes funksjon for fugl.

Nasjonale målsettinger

Den nasjonale målsettingen om å bevare inngrepsfrie naturområder i Norge er nedfelt i flere Stortingsmeldinger som bl.a. St.meld. nr. 31 (1992-93) ”Den regionale planleggingen og arealpolitikken” og særlig i St. meld. nr. 29 (1996-97) om ”Regional planlegging og arealpolitikk” og i St. meld. nr. 58 (1996-97) om ”Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling”, der det er et uttrykt mål at inngrepsfrie naturområder skal bevares, bl.a. av hensyn til nasjonal arv og identitet, friluftsliv og biologisk mangfold. Dette er understreket også i de siste års Stortingsmeldinger om ”Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand”.

Norge har satt som mål å stanse tap av biologisk mangfold innen år 2010. Dette fremgår blant annet av St meld. Nr 21 (2004-2005) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand; ”*Naturen skal forvaltes slik at arter som finnes naturlig sikres i levedyktige bestander, og slik at variasjonen av naturtyper og landskap opprettholdes og gjør det mulig å sikre det biologiske mangfoldets fortsatte utviklingsmuligheter. Norge har som mål å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010.*” Dette er i samsvar med internasjonale målsettinger for området.

Dette er politiske føringer som Sør Trøndelag Fylkeskommune som en statlig forvaltningsmyndighet er forpliktet til å forholde seg til.

Internasjonale verdier

Trondheimsfjordområdet er sentral for trekket til deler av Europas felles fuglebestand. Vi har «kystriksvegen» for trekkende fugl langs Mørkekysten, med rasteområde og matsøk i Trondheimsfjordsregionen og videre trekk nordover langs kysten av Nord-Trøndelag. Fosen-plataet er trekkloden for en rekke arter som trekker til og fra nord-områdene. Dette er ikke bare et regionalt ansvar, det er også et nasjonalt og internasjonalt ansvar, når vi ser på Bernkonvensjonen, som legger et spesielt ansvar på forvaltningen av dyr på vandring.

Norge har Europas tettete bestand av havørn. Norge har også – ennå – en av Europas mest inntakte bestander av hubro. Begge disse artene har Norge et internasjonalt forvaltningsansvar ovenfor.

Snillfjord er et område som er relativt godt kartlagt når det gjelder utbredelse av rødlisteartene kongeørn og hubro, samt havørn. Med de planene som er forespeilet i alternativ B, vil flere kjente hekkelokaliteter med disse artene gå tapt som følge av selve vindturbinutbyggingen, samt utbygging av tilførselsveier og kraftledninger.

Når det gjelder Osen, Roan og Åfjord er det her svært dårlig kunnskap om områdenes funksjon for fugl. Stort sett er det i viltkart og lignende kun kartlagt hønsefugl (les: jaktbare arter). Likevel er det innlysende at den foreslåtte vindkraftutbyggingen og kraftledningene også i disse kommunene vil komme i konflikt med flere hekkelokaliteter med hubro, kongeørn og havørn. Dette basert på kunnskap om artenes biologi og naturgitte forhold. Behovet for nye utredninger i disse områdene er derfor prekær.

I denne sammenhengen vil vi også peke på at det er feil å utelukkende å se på arter som står på rødlista. Så lenge disse områdene er så sentralt for store, internasjonale fuglebestander, kan det få store konsekvenser, også for arter som i dag opptrer i rikt antall.

Hubro

Hubro er en art som har størst utbredelse langs kysten. Tidligere var dette en vanlig art også i innlandet, men er nå bortimot fraværende i slike områder. I følge Artsdatabanken er de største truslene for bestanden av hubro kraftlinjer, vindkraftutbygging, hytteutbygging og andre arealkrevende infrastruktur. Artsdatabanken finner det rimelig å anta at det har vært en bestandsnedgang på minst 20 % de siste 18 år. Arten er plassert i kategori EN (sterkt truet) basert på kriteriet C1 (liten populasjon med bestandsnedgang) i siste utgave av rødlista (desember 2006). Dette er arter som i følge Artsdatabanken har svært høy risiko for utdøing. Norge har en stor del av den skandinaviske bestanden, slik at Norge har et klart ansvar knyttet til forvaltningen av hubro. Hekkelokaliteter til arter som er kategorisert som EN i rødlista blir automatisk betegnet som områder med nasjonal verdi. Arter som benytter skumringen og natta til å jakte vil også være mer utsatt for kollisjoner med vindturbiner og kraftlinjer en dagaktive fugler.

Med de storstilte planene for vindkraftverk som foreslås i denne planen med alternativ B, vil hubro være en av de artene som er mest sårbar mot en slik utbygging.

Prisen for kraftledninger og vindkraftverk

I forslaget til fylkesplan er det gjort et "hederlig" forsøk på å referere til miljøkonsekvenser for allerede bygde vindkraftanlegg. Det finnes derimot langt mer kunnskap enn å si "*Enkelte spanske og svenske utredninger hevder at trekkfugl i stor grad flyr rundt vindkraftanlegg. En fare i dette kan være at fuglene blir utmattet og kan få dårligere hekking*".....

Nye undersøkelser fra vindkraftanlegg i USA (Altamont), viser at store mengder fugl blir drept av møllene. Vindkraftanleggene er bla. en stor risiko for kongeørn og hubro – arter som er vanlige i alle områdene som inngår i fylkesplanens alternativ B.

Det er av vindkraftforkjemperne ofte blitt uttalt at "fuglene vil etter hvert lære seg omgå møllene"/"fuglene vil fly utenom møllene" etc. Undersøkelsene fra USA bekrefter det motsatte – fuglene har på ingen måte "lært"! De langsiktige konsekvensene av den økte dødeligheten er fortsatt ukjent, men for arter som har lav reproduksjon er det naturlig å tro at de lokale og regionale bestandene vil minke på sikt.

Vindkraftanlegget på Smøla har så langt vist seg å virke negativt på havørnbestanden på Smøla på flere måter. Hekkebestand i utbyggingsområdet er redusert, det er lav ungeproduksjon både i og utenfor anlegget, og kollisjoner med vindmøllene har gitt økt dødelighet blant både Smøla for voksne havørner og unger. Pågående langtidsstudier på Smøla vil vise hvilke effekter kollisjon med vindturbiner og kraftledning vil ha på fuglebestander.

I tillegg til selve kollisjonsfaren med turbiner og kraftledninger, utgjør tilførselsveier og menneskelig ferdsel en stor trussel for flere rødlistearter som havørn, kongeørn og hubro. Dette er alle arter som er svært lite tolerant mot forstyrrelse, og avbryter ofte hekking dersom de blir forstyrret ved reirplassen.

I forbindelse med planlagt vindkraftutbygging på Sleneset i Lurøy kommune har Nord-Norsk Vindkraft gitt NINA i oppdrag å utrede mulige konsekvenser for hubrobestanden. Det er svært mangelfull kunnskap om hubro og vindkraft, men det er dokumentert vindmølle-drepte hubroer både i Tyskland, Spania, Sverige og USA. Habitatødeleggelsene som vindkraftanleggene medfører er en vel så stor risikofaktor for hubrobestanden som selve påflygingsrisikoen. Dette er også noe som skal utredes.

Undersøkelser og fakta på kraftledningsproblematikk

- ✓ Til tross for at det er gjort få undersøkelser på konflikten mellom kraftledninger og fugl i Norge, viser Bevanger & Thingstad (1988) ved hjelp av innrapporterte gjenfunn av ringmerkede fugler fra ringmerkingssentralen ved Stavanger Museum, at kollisjoner med kraftledninger utgjør en betydelig dødsårsak for en rekke fuglearter. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har anslått at 20 000 storfugl, 26 000 orrfugl og i overkant av 500 000 ryper årlig blir drept i kollisjon med kraftledninger. Selv om slike anslag er befattet med stor usikkerhet representerer dette en betydelig ulempe ved luftledninger.
- ✓ Undersøkelser fra Norge viser at 57% av alle havørner med kjent dødsårsak blir drept mot kraftlinjer
- ✓ I perioden 1984-87 ble det foretatt regelmessige patruljeringer i Midt-Norge for å undersøke om kollisjon med lufthindringer var en regulær dødelighetsfaktor for hønsefugl. Undersøkelsen viste at både rype, storfugl og orrfugl var utsatt for å kollidere med kraftledninger. Tapstallene for storfugl kan, i følge undersøkelsen, være i samme størrelsesorden som jaktuttaket på landsbasis.
- ✓ Det er gjennom en årrekke samlet inn opplysninger om dødsårsaker hos overvintrende sangsvaner i Møre og Romsdal og kraftlinjekollisjoner har vist seg å være den viktigste dødsårsaken hos overvintrende svaner i fylket. I følge konsekvensutredningen ble rundt 50% av alle døde svaner drept som følge av kollisjoner med kraftlinjer
- ✓ Bevanger og Overskaug (1988) undersøkte 58 drepte hubroer innsendt til Direktoratet for Naturforvaltning i perioden 1987-1994. Hos 38 av fuglene der dødsårsaken kunne bestemmes, var 25 omkommet etter kollisjon med kraftledninger. I 1986-87 ble 27 ungfugler av hubro, klekket i avlsbur, sluppet fri i Østfold med påmontert radiosender. Minst 12 av 22 døde radiomerkede hubroer som ble gjenfunnet hadde omkommet i elektrokusjon og kollisjon med kraftledninger. Denne tendensen ble bekreftet ved undersøkelse av ringmerkede hubroer som ble funnet døde (over 400 fremavlede hubroer ble sluppet fri). Av 67 fugler med identifiserbare dødsårsaker utgjorde elektrokusjon og kollisjon med kraftlinjer minst 75%.
- ✓ I Norsk Ringmerkingsatlas (Bakken et al 2006) er det redegjort for dødsårsaken til 118 hubroer. Den desidert viktigste dødsårsaken (68 fugler) var elektrokusjon eller kollisjon med ledninger.

Listen over internasjonale undersøkelser foretatt på fugl og kraftledninger er lang. Nedenfor har vi listet et utsnitt:

- ✓ Andersen et.al. undersøkte døde fugler under en 13,1 km lang (60 kV, 150 kV) kraftlinje i Danmark som delvis gikk over grunnvannsområder og fant 9 døde fugler/døgn/km kraftlinje. Seksti prosent av 105 funn var arter som hekket i området (hegrer, ender, vadefugler og måker). De fant at svaner, måker og enkelte vadefugler var spesielt utsatte
- ✓ Anderson et.al (1988) fant at nærmere 70% av drepte fugler (kollisjon eller strømgjennomgang) innenfor en vindmøllepark i California var rovfugler. Av disse var 34 ørner og 58 hauker
- ✓ Corwell et.al. undersøkte dødsårsaken til vannfugler i USA og Canada og fant at over 50% skyldes kollisjon med ledninger
- ✓ Europarådet publiserte i 1981 rapporten «Birds in need of special protection in Europe» hvor kraftlinje-kollisjon er nevnt spesifikt som en hovedårsak til tilbakegangen av hubro i Europa. Det ble også påpekt at stork er spesielt utsatt grunnet kraftlinjer
- ✓ En undersøkelse av dødeligheten i en bestand av den sterkt truede Canadatranen i USA viste at kraftlinje-kollisjon var ansvarlig for 37% av dødeligheten (Drewien)

- ✓ Studium av drepte fugler i et vernet våtmarksområde i Spania viste flere drepte rovfugler, deriblant både keiserørn og myrhauk (Ferrer et.al.1987). En oppfølgingsundersøkelse fra 1991 viste 400 drepte rovfugler per. år langs en kraftlinje strekning på 100 km (Ferrer et.al. 1991)
- ✓ Garzon et.al. konkluderer med at kabler er hovedtrusselen for rovfugler i Spania
- ✓ En undersøkelse av virkningen av kraftlinjer på store fugler viste at kraftlinjer utgjorde hovedgrunnen til den katastrofale tilbakegangen til stork i Tyskland (Haas)
- ✓ Herren fant i en undersøkelse om dødelighet og biologi hos vandrefalk at 36% av dødsfallene skyldtes kraftlinjer. Han påpeker også at kraftlinjer er hovedårsaken til tilbakegangen av Hubro i Sveits
- ✓ 44 % av alle kjente dødsårsaker hos 1051 engelske knoppsvaner var kollisjon med master (Ogilvie)
- ✓ Av 182 døde fugler funnet på bakken nær turbiner og overføringsledninger i Altamont Pass vindmøllepark i California var 65 % rovfugler. 55 % av rovfugl dødsfallene skyldtes kollisjon med turbiner, 11 % kollisjon med ledninger og 8 % strømgjennomgang (Orloff et.al. 1992)
- ✓ En populasjonsstudie av kongeørn i «Altamont Pass Wind Resource Area» viste at ørnebestanden hadde negativ vekstrate. 16% av dødsfallene skyltes strømgjennomgang, 38% kollisjon med turbiner og 54% kollisjon med ledninger (Grainger, 2000)

Oppsummering av kvantitative analyser viser at mellom 3.000 og 4.000 fugler kan bli drept årlig pr. km kraftlinje i enkelte fugletette områder.

En naturlig følge av at man ikke har tilstrekkelig kunnskap til å vurdere langsiktige konsekvenser for tiltak, er at man i slike tilfeller må det utøve "føre-var" vurderinger. I St.meld. nr. 42 (2000–2001) om Biologisk mangfold har regjeringen også lagt til grunn "at føre-var prinsippet og økosystemtilnærming skal være grunnleggende forvaltningsprinsipper for alle myndighetsområder".

Konklusjon

Vår konklusjon tar utgangspunkt i forvaltningslovens §17 om forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt. *Forvaltningsorganet plikter å påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.* NOF konkluderer med at forslag til Fylkesplan for vindkraftutbygging i Sør Trøndelag ikke er godt nok opplyst til å fatte vedtak om endelig plan.

Vår konklusjon er at vurderinger gjort i Forslag til fylkesplan for vindkraft, er foretatt på sviktende grunnlag og uten at det er tatt nødvendig hensyn til nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser slik de er nedfelt i konkrete vedtak og konvensjoner. Etter vår mening har dette medført en undervurdering og nedvurdering av naturfaglige og miljøfaglige verdier på en slik måte at sentrale miljöverdier og viktige, nasjonale og internasjonale miljømål er satt til side. Dette kan umulig være i samsvar med de hensyn og verdier som skal ivaretas, og som bl.a. konsekvensvurderinger etter Plan- og bygningsloven skal se til blir oppfylt. En så sentral nasjonal målsetting som stopp i tapet av biologisk mangfold før 2010 (2010-målsettingen) er overhode ikke berørt.

Utbygging av vindkraft med tilhørende kraftlinjer iht planens alternativ B, vil medføre et tap av det biologiske mangfoldet, ikke bare lokalt, men også nasjonalt og internasjonalt, og vil vanskeliggjøre innfrielsen av 2010-målsettingen.

I forbindelse med planen kan NOF ikke se at naturverdier, og konflikter opp mot disse, er vurdert i forhold til nasjonale miljømål nedfelt i en rekke stortingsmeldinger, og de er heller ikke vurdert i forhold til Norges internasjonale forpliktelser, spesielt i henhold til Ramsarkonvensjonen, Bernkonvensjonen, Bonnkonvensjonen og Biodiversitetskonvensjonen (Riokonvensjonen), men også i forhold til samordning med miljøvern hensyn i EU-landene (naboland) (EUs fugledirektiv).

Ved behandlingen av Stortingsmelding 29 (1998-99) om energipolitikken, jf. Innst. S. nr. 122 (1999-2000) er det fastsatt som mål at det innen 2010 skal bygges ut vindkraftanlegg i Norge som årlig produserer 3 TWh, noe som det for lenge siden er gitt konsesjoner til. NOF mener derfor at det ikke kan planlegges ytterligere vindkraftanlegg i fylket utover de som allerede er gitt konsesjon.

Norsk Ornitologisk Forening forventer at den videre saksbehandlingen legger avgjørende vekt på å få rettet opp de mangler og feil vi mener preger vesentlig deler av beslutningsgrunnlaget. Spesielt må det legges hovedvekt på å fremlegge en konsekvensutredning som viser sumeffektene for de omfattende utbyggingsplanene som alternativ B vil medføre.

NOF forventer at dokumentasjon fra inn- og utland på effekter kollisjon med vindturbiner og kraftledninger har på fuglebestander, samt de foreløpige resultatene (som tyder på høyere kollisjonsrisiko enn forventet) av etterundersøkelsene på Smøla, vektlegges sterkt når fylkestinget behandler denne saken videre.

Dette må etter vår oppfatning medføre til at den endelige Fylkesplan for vindkraft i Sør-Trøndelag konkluderer med at det IKKE skal bygges ut mer vindkraft enn hva som allerede er gitt konsesjon til; dvs alternativ A

Med hilsen
Norsk Ornitologisk Forening avd Sør Trøndelag

(sign)
Lorentz Noteng
Leder

Kopi:
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Direktoratet for Naturforvaltning